

ELŐFIZETÉS

BELFELTÉTEL:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1. soros betűsor egyszer 20 fillér.
minden sorotkövetően 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, április 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Nemzeti kultúra — akadályokkal.
A képviselőház ülése.
Osztrák tofakodás.
Belgium forradalom előtt.
Az osztrák komédia-házból.
Vihar a képviselőházban.
A budai királyi várak régi díszségében.
Nemere Miklóst elítélték.
A pápa, mint bankár.
Fogházra ítélte aradi kereskedő.
Beóthy László ügye.
Vátopór alatt.
Bresei földije a bíróság előtt.
Tárcs: A hősszerelmes. Írta: Csehov Antal.
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Írta: Camille Mendès.

Nemzeti kultúra — akadályokkal.

Arad, április 10.

A képviselőháznak érdekes ülése volt ma: Wlassics Gyula kultuszminiszter tartotta évi programbeszédjét, melyet régi szokásához képest rendszerint a közoktatásügyi költségvetés tárgyalásának bevezetése előtt szokott elmondani. Az általános érdeklődés, melylyel Wlassics valamennyi kollegája közt leginkább dícsérik, nemcsak kiváló egyéniségénél fogva fordul feléje, hanem azért is, mert ő egyike azon keveseknek, kik az obstrukció izsapos hullámverése ellen még mindig győzelmesen megállnak és mert ő képviseli a hámisítatlan szabadságvágyt a kormányzatnak éppen azon ágazatában,

hol a világos fej és ideális felfogás a legfontosabb.

A mi közszeretet- és becsülésben részvételű népszerű kultuszminiszterünk be is igazolta a mai beszédével is, hogy közművelődésünk élére alig kaphatnánk ő nála alkalmasabb és rátermettebb férfit. De éppen a mai beszédéből meríthetjük ismételtén azt a lehangoló meggyőződésünket, hogy a mi mostani viszonyaink között még az ő tehetsége, szorgalma és leikes törekvése is kárba vész, és éienken emlékeztet Sysiphusra, midőn teljes erejéből görgetné a magyar nemzeti kultúra követ a hegyen föl, de mindenfelé el van torlaszolva az útja és neki magának bilincsek a tagjain.

Beteg közviszonyaink kórságának tüneteit felismeri Wlassics egyebek közt a középiskolák túlszűfoltóságában is, felpanaszolja beszédében a beteges szymptomát és a társadalmat apostrophálja, attól varja az orvoslát. Hasztalan reménykedés! Hiszen nem a társadalomban uralkodó egyoldalú, félszeg felfogás az oka annak, hogy a szülők a gyermekeiket a középiskolákban a diplomás pályákra taníttatják s nem inkább a praktikus ipari s kereskedelmi pályára nevelik. Hiszen a szülők látják, mily nyomoruságosak, szűkre szabottak a köz- s magantisztviselők megélhetési viszonyai, mily bizonytalanul és szegényesen élnek orvosok, ügyvédek stb. az ő tudományuk után, és mégis, nem csak a tisztviselők, orvosok, ügyvédek adják gyermekeiket a tanulmányi pályára,

hanem maguk az iparosok és kereskedők, sőt munkások és napszámosok is. Mert az ipar és kereskedelem, mely a reájok pályázó uttörőknek kenyeret kínál, nincs ma az országban, s a mi van, az is semmivé lesz azon viszonyok között, melyek fennállanak, s melyek javulására semmi semmi kilátás sincsen. Bizonyára maga a kultuszminiszter is tudja, hogy iparosaink munkabíró fiatalabb része tömegesen hagyja oda mesterségét, ha akár irodaszolgának, vasuti bakternek, házmasternek, vagy még kisebb jelentőségű alkalmazottnak is elszegődhetik. Mert ha hivatása is volna mesterségére, kiköckenti abból a több évi katonai szolgálat s arra les, hogy mint obsitos altiszt megfelelő alkalmazást kapjon. Bizonyára tudja a kultuszminiszter, hogy még az ő szakiskolái, mint például a kereskedelmi iskolák is csak magantisztviselőket nevelnek; és ha beteltek a bankok hivatalaiban s a gyárvállalatok irodáiban a helyek, épp úgy meg van a kereskedelmi szakiskolákban a túltermelés válsága, mint a középiskolákban. Ugy van az, kereskedelmünk sincs; éppen úgy nincs, mint a hogy nincsen iparunk. A mi van, az másodfajú szatocsüzetekre szorítkozik. A valódi, a kiviteli és behozatali kereskedelmet, a külfölddel való üzletet Ausztria közvetíti, melynek van gondja rá, hogy teljes értékű pénzünk — mely a külkereskedelem alapfeltétele — soha napján ne legyen. Tíz éve, hogy rendezik a valutát s még azt se tudjuk, hogy a távol jövő mily idő pontján várhatjuk ön-

TÁRCA

A hősszerelmes.

Írta: Csehov Antal.

(Oroszból.)

Mikor Podsarov Alexievics Jenő, a hősszerelmes — magas termetű, hosszukás arcú, elegáns ember — a színházi szezonra deli Oroszország egy kis városába megékezett, első dolga az volt, hogy megismerkedjék néhány tekintélyes családdal. Ismeretséget kötött a többi közt a városkaon egy Zybajev nevű gyáros-családdal. Azóta, valahányszor szóba kerül ez az ismeretsege, mindig megvetően pislant a szemével s idegesen rángatja az óraláncát.

Egyszer Zybajevéknél egy születésnapot ünnepeltek, a mi művésznök ott ült új ismerősei szalonjában s mint rendesen, ő vitte a szót. Köröskörű a kisvárosi „tipusok” ütek és áhitatosan haligatták; a szomszéd szobából női hangok és poharak csörömpölése hallatszott. Kereszthvevetett lábbal, minden mondat után egyet szűcsölve rumos teájából, s azon igyekezve, hogy arcvonásaira minél unottabb kifejezést erőltessen, a színpadon elért sikereiről regélt a hősszerelmes.

A polgárok szorgalmasan itták a teát és haligattak. A boldog házigazda azt se tudta,

hogyan szolgálja ki a művelt és érdekes vendéget; most egy imént érkezett rokont mutatott be neki, Klimov Ignatievics Pált, egy izmos, vagy negyvenéves embert, ki hosszú, tén-den alul érő szálonkabátot és roppant bő nadrágot viselt.

— Engedje meg! — szölt Zybajev, bemutatva neki Klimovot. — Rajong a színházért, egykor maga is játszott. Külömben ulai földbirtokos!

Podsarov és Klimov csakhamar élénk beszélgetésbe merült. Mindkettőjük nagy öröme megrudták, hogy a tulai földbirtokos azelőtt abban a városban lakott, ahol a hősszerelmes egymásután két szezonon át vendégszerepelt. Kérdezték egymás véleményét a városról a közös ismerősökről, a színházról.

— Tudja, nekem nagyon tetszik az a város! — szölt a hősszerelmes, piros harisnyáit mutogatva. — Olyan kis fészék... és mégis milyen társaság!... Jó társaság!

— Valóban, — hagyta helyben a földbirtokos.

— Kereskedelmi város, de nagyon intelligens!... Például eh—eh—eh... a gimnázium igazgatója, a főügyész... a katonatisztek... a kerületi főnök is... olyan ember, akire a francia azt mondja: — enchante! Hát még az asszonyok! Allah, — micsoda asszonyok!

— Valóban, az asszonyok.

— Meglehet, hogy talán az önzés is beszél belőlem! Mert a dolog úgy áll, hogy magam se tudom, miért, az ön városában kolosszális szerencsém volt a szerelemben! Tíz regényt tudnék írni... Például, hogy csak az egyik regényt vegyük... A Jegorjenszkaja utcában laktam, a Koscsajev vörös házában! Ott lakott egy híres szépség is, valami Varja... — Nem Varvara Nikolajevná gondolja? — kérdezte Klimov, boidogságtól ragyogó arcával. — Ó bizony ritka szépség. A legszebb a városban!

— Ugy van, a legszebb! Klasszikus profil, nagy fekete szem és derékig érő hajfonatok. Hamletben látott meg engem... Levelet ír, éppen úgy, mint Puskin Tatjanája... En természetesen felelek neki...

Podsarov körülnézett és mikor meggyőződött, hogy hölgy nincs a szalonban, a menyegzetre fordította szemét, melankólikusan mosolygott és sóhajtott.

— Egy este a színház után hazajövök, — suttozta, — hát ő ül ott a pamlagon. Sirni kezd, megvallja szerelmét, csókokkal borít... Ah, — — — még két hónapig tartott azután a regényünk. Gyönyörű volt! Parole d'honneur!

— Bocsanat, mi legyen ez? — dörmögte elvörösödvé Klimov és dühös pillantásokat vetett a színészre. — En nagyon jól ismerem Varvara Nikolajevná... Unokahugom!

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

álló kereskedelmünk alapfeltételének megteremtését, a valuta végleges rendezését. De hát erről a kultuszminiszter nem tehet. Ennek a vigasztalan helyzetnek sötét hátterét egyébként élesen bevilágította Krasznay képviselőnek közbeszólása, melylyel a kultuszminiszter beszédének idevonatkozó részét félbeszakította: „*Őnálló vámterület.*”

A magyar nemzeti kultúra leghatályosabb előmozdítójaképpen ismerte föl Wlassics a népiskolai oktatásnak az állami kezelésbe való átvételét és a népiskolákból kikerülő serdülő ifjúságnak a felekezeti nélküli ifjúsági egyesületekben való erkölcsi és tanulmányi továbbképzését. A miniszter e programjának első részét bár tapintatosan, de következetes kitartással igyekszik megvalósítani, azonban mélyreható eredményeket nem fog elérni, mert nem kap elég pénzt hozzá, azután pedig a felekezeti és nemzetiségi visszahatás hydrája, mely már emelgeti fejét, meg fogja munkájában akadályozni. A felekezetenküli ifjúsági egyesületek magasztos eszméjét azonban soha sem fogja megvalósíthatni, míg Magyarországon jezsuiták élnek és uralkodnak. Mikor e tervével a miniszter legelőször előhozakodott, a klerikális sajtó szertelenül hevesen támadta meg, s azóta állandóan fentartják hírét a — bukásának.

Szépen és hozzá méltóan fejezte be Wlassics a beszédét azzal a mondásával, hogy „*nemzeti államot és nemzeti társadalmat csak akkor teremthetünk, ha felekezeti- és pártkülönbség nélkül arra törekszünk, hogy a társadalom egységes legyen.*” Csak hogy most fordított irányban haladunk. Ellenségeink gondoskodnak arról, hogy a társadalom tagoltságát nemzetiségi tekintetben mentül élesebbé tegyék, mi magunk pedig azon fáradozunk, hogy feloszoljunk katolikusok, protestánsok és zsidókra, szemitákra és antiszemitákra, agráriusokra és merkantilistákra stb. Ugy, hogy mindezek- s más egyebekből bőven találunk uton-utfélen, országházban s azon kívül politikusokat, csupán csak a magyar hazafi lesz napról-napra kevesebb. De hát arról a kultuszminiszter nem tehet.

Peticiók a Kurián. Három napon keresztül folyt a Kurián tárgyalás a gödöllői, valamint a décsi mandátum sorsa felett. Ma mandátumot befejezték, de ítéletet csak az első felett hoztak. E szerint a Kuria a Wolfner Tivadar gödöllői mandátuma ellen beadott petíciót elutasította s kötelezte a kérvényezőket úgy a saját jogi képviselőjük, mint a védő részére 2000—2000 korona ügyvédi költséget fizetni. A décsi választás tekintetében, melyen tudvalevőleg báró Dániel Tibor lett a képviselő, a Kuria kedden délelőtt féltíz órákor hirdeti ki határozatát.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, Április 10.

A közoktatásügyi miniszter ma végre elmondhatta régen várt beszédét. Ezuttal is hű maradt eddig követett eljárásához, hogy ugyanis a tárgyalást vezette be, programjának kifejtésével. Beszédét nagy figyelemmel hallgatták és bár kijelentéseit nagyrészt ismerte a Ház, de nem is a képviselőháznak beszélt, mint azt többször hangsúlyozta, hanem az országnak s a szülőknök, hogy gyermekeiket praktikus pályákra adják és ne áraszák el újból és újból a hivatalnokai és ügyvédi pályát.

A míg az előterjesztéseket a kereskedelmi és ipari pálya iránt el nem oszlatták, a míg a gyermekeket csak büntetésből adják e pályákra, addig egységes társadalmunk sohasem lesz. Ezt mondotta a miniszter és minden oldalon igazat adtak neki.

Élénk tetszést keltett az is, a mit az ifjúsági egyesületekről mondott. Beszédét végül megéljenezték.

Verecs József, az orosházi függetlenségi papképviseelő beszélt ezután szintén általános nagy figyelem mellett, a mit főként annak köszönhet, hogy az első szónok volt, a ki az 1848. XX. t. c. végréhajtását sürgette.

Beszéde alatt óriási vihar tört ki ama kijelentése miatt, hogy a felekezeti izgatás Rómából indul ki. A néppárt percekig lármázott, ordított s az elnök csak nagy nehezen állította helyre a rendet. Erről a viharról lapunk más helyén körülményesen emlékezünk meg. Részletes tudósításunk a következő:

A kultusz-budget.

Elnök: Apponyi Albert gróf.
A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Lu-

lépett a színészhez — és siránkozó hangon mondta:

— De igazán, legyen olyan szives, valja be, hogy hazugságot mondott Varvaráról! Legyen olyan jó!

— Sajátságos? — felelt vállát vonogatva a színész és lóbálta a lábát. — Ez — hiszen ez sértés!

— Hát nem vallja be?
— En . . . nem értem önt!

— Tehát nem akar. Akkor bocsánat . . . Kelemetlen rendszabályokhoz kell nyulnom . . . Vagy rögtön meg fogom önt itt sérteni, uram, vagy pedig . . . ha ön lovagias ember, elfogadja párbajra való kihívásomat . . . Pisztolyyal fogunk párbajozni!

— Kérem! — felelt a hősszerű megvető mozdulattal. — Kérem!

A házigazda és a vendégek körülvették Klimovot s kérve-kérték, ne csináljon skandalumot. Az ajtón csodálkozó női arcok néztek be . . . A hősszerű távozni készült, olyan arccal, mintha egy percig se akarna tovább megmaradni olyan házban, ahol így megsértették. Elment. Utközben megvetően mosolygott és vállát vonogatta, de odahaza lakásán, amikor elterült a diványon, mégis kellemetlen érzések fogták el.

— Vigye az ördög. — gondolta magában.
— A párbaj nem volna olyan nagy baj, — csak nem fog megölni; de baj az, hogy meg-

kács László, Cseh Ervin és Plósz Sándor miniszterek.

Elnök bemutatja a főrendiház üzenetét a legutóbb elfogadott javaslatokról, továbbá a Kuria ítéleteit is bemutatta.

A Ház ezután a konverzió harmadik olvasásában is elfogadta. Az erre vonatkozó jegyzőkönyvet hitelesítették.

Következett a napirend: a vallás- és béketalásügyi minisztérium költségvetésének tárgyalása.

Kammerer Ernő előadó indokolja a költségvetést s annak elfogadását ajánlja.

A miniszter beszéde.

Wlassics Gyula kultuszminiszter a régi szokáshoz hiven a költségvetés kezdetén szólt fel. Nehány sarkított akar programjából kiemelni, mert azt akarja, hogy ezek igazsága a közfelfogásban minél nagyobb tért foglaljanak. A magyar közoktatás rendszerét az ismeretek terjesztésén kívül mindig úgy tekintette, mint a magyar nemzeti állam kiépítésének és a magyar egységes nemzeti társadalom kiépítésének legalkalmasabb tényezőjét. (Élénk és általános helyeslés.) Azonban az egyetemes műveltség közziségéből kikapcsolni a nemzeti kultúrát nem szabad, az eredeti kultúra csak akkor lesz fejlődésképes, ha a közös kulturának erős tagja. A középiskolák reformját fejtegeti, mely különféle jelszavak alatt indult meg. E jelszavak, az egységes középiskola és a középiskolák egyenértékűvé való tétele.

A középiskolák egységesítéséről szól. Fejtegeti, hogy már jelenleg is közel állunk az egységes középiskola eszméjéhez, a mennyiben egyrészt megengedjük, hogy a reáliskolából a latin vizsga letételével felvehető a tanuló a gymnasiumba, illetve a tudományos egyetembe, viszont a gimnaziumból is bejuthatnak az ifjak a technikai iskolákba. E működésünket tovább kell fejleszteni s akkor célunkat elérjük.

A középiskoláknak fő baja a túlszűfoltóság nemcsak az osztályokban, hanem az iskolákban is. És ennek a társadalom az oka. Szívéből ohajtana, hogy a magyar nemzet önálló erős nemzet legyen. (Mozgás a szőlőben.) S hogy ezt elérhessük meg kell változni a társadalmi felfogásnak, mely csak hivatalnokokat, ügyvédeket akar nevelni. Legjobban szeretné, ha az ifjúság az ipari és kereskedelmi pályát minél többen követnék és választanák.

Rakovszky István: Tetteket szeretnénk látni.

Wlassics Gyula: Ha önök is támogatják majd törekvéseinket, akkor olyan intézkedéseket fogunk tenni, melylyel mindenki megelégedhetik. A társadalomnak az iskolák segítségére kell jönni, mert mindent az iskolától várni nem lehet. A társadalmi felfogásnak meg kell változnia és meg kell tanulnia a munka demokratikus tiszteletét (Általános tetszés.) Meg kell változnia annak a társadalmi felfogásnak, mely a foglalkozások skálájának felállításakor

Podsarov zavarba jött és tágra meresztette a szemét.

— Hogy beszélhet ilyen? — folytatta Klimov s kezével hadonászott. — Ismerem ezt a leányt . . . és . . . és csodálkozom . . .

— Sajnálom, hogy így jött a dolog, — morogta zavartan a színész, felállva s kisujjával végigsimított a szemén. — Ambár különben . . . Ön, mint nagybátyja . . .

Zavarba jöttek a vendégek is és szótlanként ültek helyükön, hol eddig élvezettel hallgatták a színészt és mosolygással jutalmazták előadását.

— Nem! — szolt szörnyű zavarban Klimov. — Legyen olyan szives . . . vissza kell vonni a szavait. Kérem!

— Amennyiben . . . megsértettem önt, kérem szépen . . . felelt a színész s kezével határozatlan mozdulatot tett.

— Es vallja be, — hogy valótlanúságot mondott.

— En, nem . . . e-e-e . . . nem hazudtam . . . Hanem . . . sajnálom, hogy elfelejtettem magam . . . De egyáltalán, nem értem ezt a hangot.

Klimov szó nélkül járt kelt egyik saroktól a másikig, — ugylátszott, nagyon elgondolkozott s nem tudta magát elhatározni.

Széles arca mind vörösebb lett s nyakán megdagadtak az erek. Pár perc múlva oda-

hallják a dolgot a társaim, pedig azok nagyon jól tudják, hogy hazudtam. Gyalázatos historia! — Egész oroszország előtt blamiroztam magam . . .

Podsarov elgondolkozott, elszitt egy cigarettát, azután az utcára ment, hogy visszazerezze nyugalalmát.

— Majd beszéllek még evvel a fickóval — gondolta magában — majd beleverem a koponyájába, hogy számár, ökörs és hogy egy csöppet se félek tőle . . .

A hősszerű megállt Zybajev háza előtt s fölnevet az ablakokra. A csipkefüggönyök mögött még világosság volt, emberi alakok jártak keltek.

— Itt megvárom! — határozta el magát. Sötét volt és hideg. Szitált az eső. Podsarov odatámaszkodott a lámpaoszlophoz és nagyon kellemetlen érzések vetek rajta erőt. Egészen átázott s nagyon kifáradt.

Ejjelután két órákor kezdtek oszladozni a Zybajevék vendégei. Legutolsónak jött a tulajdonos földbirtokos.

— Szabad kérnem! — kezdte a hősszerű mes, amikor utolérte. — Egy pillanatra!

Klimov megállt. A színész mosolygott s hebegve zavartan szólt:

— Én . . . én . . . beismerem . . . bevallom, hogy . . . hazudtam . . .

— Nem, nem, legyen szives, vallja be ezt a nyilvánosság előtt! — szolt Klimov és el-

az iparost az utolsó helyre helyezi és a rossz fut azzal fenyegeti, hogy iparosnak adja.

A másik betegsége a társadalomnak az a konvencionális hazugság, hogy a magyar ember kereskedőnek nem való, csak urnak, ez beteges felfogás, mely ellen teljes erővel küzdeni kell. Ha a társadalom ezen betegségét kiirtottuk, akkor lesznek előkelő emberek is, a kik jó példát adva, gyermekeiket ily reális pályákra is küldik. Ezen társadalmi átalakulás nélküli a társadalom egységének alapját megvetni nem lehet.

Szomorú tapasztalatai vannak, hogy nagy kereskedők, nagy iparosok, a kiknek leginkább érdekében volna ezen átalakulás, egész törekvésüket oda irányítják, hogy gyermekeikből fiskálist neveljenek. Az iskola képes egy egész társadalom világnézetét átalakítani, ha teljes erővel dolgozik, és ha a társadalom is segítségünkre lesz. De ha a társadalom nincs segítségünkre, akkor ezen fontos munkát nem végezhetjük el elég gyorsan, olyan gyorsasággal, amilyennek az ország érdeke azt megkívánja. A szakiskolákat támogassa a társadalom, ő maga részéről mindent megtesz, hogy a szakiskolák megfeleljenek a követelményeknek.

A szakiskolák keretében felemlíti a kereskedelmi iskolákat, iparművészeti iskolákat, mely a kultúra renaissance-ját fogja létrehozni. A keleti kereskedelmi tanfolyam, kereskedelmi akadémiává változtatta át. Ösztöndíjak segítségével a keleti utazások, tanulmányi kirándulások lehetővé tettek. A keleti konzulatusnál a kereskedelmi akadémiák tanítványai is alkalmazhatók. A népoktatásról szólva, kijelenti, hogy méltányolja az egyesek, a magánosok iskola fenntartó jogát, de köteleességének tartja ott, hol az állam érdek megkívánja állami iskolát állítani. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Szeretne 3—20 évig szervezeten keresztül nemzeti nevelést. 3—6 évig a gyermek járjon kisdudovába, 6—12 népiskolába, 12—15 gazdasági iskolába, 15—20 ifjúsági egyesületekbe.

Felkiáltás balról: hát azok, milyen felekezettek lesznek?

Wlassics Gyula: A felekezetségnek itt helye nincs (Óriási zaj a néppárton.) Vallás-erkölcsi tekinteteknek kell lenni, de felekezeti különbséget tenni nem szabad. (Élénk helyeslés a jobb és szélalon.)

Ólay Lajo: Igaz! Nagyon helyes. Jó hazafiakat kell nevelni, és nem felekezeti szempontokat istápolni!

Wlassics Gyula: Ebben az országban a nép akkor lesz boldog és virágzó, ha gazdaságilag kifejllett lesz.

Krasznay Ferenc: Önálló vámterület!

Kijelenti ezután a miniszter, hogy a jogi oktatás reformjáról mielőbb törvényjavaslatot fog beterjeszteni. (Tetszés.) Reformálni fogja továbbá a tanítói nyugdíjtörvényt. (Általános helyeslés.) Bizik a nemzet szívósságában, de a nemzeti államot és a nemzeti társadalmat csak

vörösödött. — Nem hagyhatom ennyiben a dolgot.

— De hiszen bocsánatot kérek! Kérem önt... értsen meg jól. Beláthatja, hogy egy párbeszéd csak növelné az eset hírért, sok mindenfélét beszélhének az emberek, pedig nekem állásom van... Kollegáim vannak... tudja Isten, még mit nem gondolnának rólam...

A hőszerelemes igyekezett, hogy egykedvűnek lássák, de a természet nem engedelmesskedett, hangja reszketett, szempillái rezegtek, s feje nehezen lehanyatlott. Még sokáig morgott érthetetlen szokat. Klimov végighallgatta, azután gondolkozott és sóhajtott.

— No hát legyen úgy! — mondta — Isten bocsássa meg önnek. De máskor ne hazudjon, fiatal ember. Semmi sem alacsonyítja le az embert annyira, mint a hazugság... Igen, igen... Ön fiatal, művelt ember — a tulai földbirtokos atyai hangon prédikált, s a hőszerelemes hallgatta s szelíden mosolygott... Amikor amaz bevégezte, köszönt neki s mint a bűnös, nehéz lépéssel hazament.

Mikor az ágyba feküdt, már érezte, hogy megmenekült minden veszedelemtől s nagyon jókedvű lett. Nyugodt volt, megelégedett, örült, hogy a félreértés ilyen simán intéződött el. Azután fülig a takaró alá bujt, csakhamar elaludt és csak másnap reggel tíz óra után ébredt föl.

akkor teremthetjük meg egészében, ha felekezeti és pártkülönbség nélkül arra törekszünk, hogy a társadalom egységes legyen, ha a demokratikus munkát tiszteljük, és ha visszavonást sehohsem szitunk, sőt azzal szembeálunk. A költségvetést elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A többi szónok.

Ezután tört ki a vihar, melyről külön cikkben emlékezünk meg.

Zichy János gróf a szabadelvűséget megvádolja azért, mert a politikából az erkölcsöt a kereszténységet kiszorította. Pedig minden intézménynek ezen kell alapulnia. Ezt nem látja a jelenlegi kormány, sőt az ellenkezőjét látja abban, hogy az egyetemen a kereszt kifüggesztését megakadályozzák. ezért a költségvetést nem fogadja el.

Szivák Imre helytelennek tartja, hogy egy párt az erkölcsből monopóliumot akar csinálni. Zichy bírálatát nem tartja elfogadhatónak. A nemzeti kultúra fejlesztését és ápolását feltétlen követelményeknek tekinti a nemzeti törekvésekkel szemben is. A kulturális intézmények decentralizálását szükségesnek tartja. (Eljenzés.)

Hortoványi a katolikus autonómiát sürgeti. Szemere kérte, hogy a legközelebbi ülésen mondhasa el beszédét.

Legyen ülés?

Apponyi Albert gróf javasolja, hogy a holnapi nemzeti ünnepen a Ház ne tartson ülést.

Felkiáltások (balról): Legyen!

Forster Otto: Ez csak olyan talmi ünnep!

Felkiáltások: Szavazást kérünk!

Rátkay László hozzájárul ahhoz, hogy ne legyen ülés.

Elnök elrendeli a szavazást, a Ház 39 szóval 22 ellenében az elnök javaslatát elfogadja s így holnap nem lesz ülés.

Osztrák tolokodás.

(Tettenért bécsi vigézés.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, április 10.

A bécsi nagyobb női-szabó-cégek és divatárusok már évek hosszú sora óta rendkívüli károkat okoznak a hazai ipar hasonló ágainak. Teszik pedig ezt olyképpen, hogy minden szezon kezdetével ügynökeikkel, utazóikkal, a kik igen gyakran nők; elárasztják Magyarországot és a megrendelések tulnyomó részét elkaparítják a magyar iparosok elől.

Különösen a fővárosban öltött óriási mérvet ez a károsítás. Azelőtt minden szezon kezdetén megjelentek ügynökeik Budapesten egy-egy fogadóban felütötték tanyájukat és nagy hangú hirdetésekben adták tudomásul a közönségnek, hogy nyolc-tíz napig ott maradnak, tessék sietni a megrendelésekkel. Közül száz bécsi cég küldte le rendszeren ügynökét és évenként körülbelül hatvan ezer korona értékű megrendelést gyűjtöttek össze. Legjobb vevőik tulnyomóan a mágnásvilág hölgyei és a gazdag gentryk közül kerültek ki, míg a polgárság csaknem kizárólag magyar iparosok munkáját vette igénybe.

A női-szabók éveken át való tiltakozása is hozzájárult a házalásról és a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény megalkotásához, a melynek az lett a főadata, hogy az ilyenféle konkurenciának véget vessen. Az osztrákokat azonban nem lehet olyan könnyen lerázni a nyakunkról. Azt az óriási hasznot, a melyet ilyen módon az országból huztak, nem akarták egyszerűen föladni. Módot kerestek tehát a törvény kijátszására. Nyíltan nem jelenhettek már meg a budapesti piacon, tehát titokban kezdtek működni. Tették és teszik ezt a legfurfangosabb módok fölhasználásával. Első próbálkozásuk az volt, hogy üresen álló lakásokat bérelték ki — épp úgy, mint itt Aradon tett egy külföldi cég — és ott állították föl modelljei-

ket, vevőiket pedig zárt levélben értesítették megérkezésükről.

Tavaly a budapesti női szabók erre rájöttek és a bécsiek, hogy a leleplezéstől meg az érzékeny büntetésektől megszabaduljanak, az idén újabb furfangot eszeltek ki, amelyet tegnap leleplezett le a budapesti női szabók egyik ügyes embere. Benke Samu szabókellék-kereskedő. Megtudta ugyanis, hogy az egyik budai fogadóban néhány nap óta egy bécsi női szabó-cég utazonője lakik. Hogy törbe csalja, munkaszubonyt és kopott sapkát vett föl és tegnap délután ebben az állítólagban ment fel hozzá, azzal az ürügygyel, hogy egy előkelő hölgy megrendelést akart tenni, tehát látogassa meg és mintáit is vigye magával. Az utazonő azt válaszolta, hogy nem mehet, mert egy mágnás-házban várják most, Benke erre eltávozott és lent várakozó kocsiában állítólag levelet vegye az utazonőt. Ez nemsokára le is jött és számozatlan kocsijába ülve, elhajtott. Benke nyomon követte. Az utazonő a keleti pályaudvarra hajtatott és ott a podgyász-letéből több csomagot kivéve, ismét Budára ment, Benke folyton figyelemmel kísérte és követte.

Budán Andrássy Tivadar gróf Margit-rakparton levő palotája előtt állott meg a kocsi és az utazonő csomagjait fölvetve, belépett a palotába. Benke erre rögtön a második kerületi előjárósághoz hajtatott és ott jelentést téve az esetről, annak a gyanujának adott kifejezést, hogy tiltott megrendelés-gyűjtésről van szó, tehát rögtön intézkedést kér. Az előjáróságtól azonnal egy tisztviselővel tért vissza az Andrássy-palotába, amelynek szalonjában tetten érték az utazonőt, amint mintáit mutogatva, megrendeléseket vett fel. Az előjárósági tisztviselő a mintákat lefoglalta és az előjáróságra vitette. Holnap megtartják a tárgyalást ebben az ügyben.

Egy másik esetben a bécsi Mandl-cég ügynöke a nádor-utcai Continéntál fogadóba szállva, modelljeit egy nádor-utcai női szabónál helyezte el és ott mutogatta megrendelőinek. Benke tapasztalatait rögtön előadta. A női szabók ipar-testületi szakosztálya elnökének, Stoll Nándornak, aki azonnal értekezletre hívta össze a női szabó-cégek főnökeit, Harminc előkelő fővárosi cég volt képviselve ezen az értekezleten, a melyen elhatározták, hogy a legerősebb akciót indítják meg eme visszaélések megakadályozása céljából és minden egyes konkrét esetben a törvény legszigorubb intézkedését fogják kikérni.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, apr. 10. Széll Kálmán miniszterelnök ma délután rövid tartózkodásra Bécsbe utazott. A miniszterelnök jelen lesz azon az ebéden, a melyet Goluchowski közös külügy-miniszter Bülow gróf német birodalmi kancellár tiszteletére ad.

A béke tárgyalás.

London, apr. 10. Balfour kereskedelmi miniszter tegnap Leedsben beszédet mondott, a melyben kijelentette, hogy a szó szoros értelmében vett tárgyalások ez idő szerint nem folynak Dél-Afrikában. A bur vezérek egyszerűen engedelmet kértek, hogy egymással találkozhassanak és az ellenségeskedés megszüntetéséről tanácskozhassanak. Hogy a bur vezérek fognak-e valamilyen ajánlatot tenni, azt nem tudja. Még kevésbé tudja, hogy esetleges ajánlatuk kielégítő lesz-e. Ő a maga részéről nem nagyon bizik benne.

Belgium forradalom előtt.

(Harc az általános választási jogért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 10.

Belgiumban nagy harc folyik az általános választói jogért. A harc a parlamentből már kicsapott az utcára. Az egyre jobban növekvő forrongást veszedelmessé teszi az, hogy a szocialistákhoz csatlakoztak a radikális demokraták, a mérsékelt liberálisok és a keresztény demokraták.

A kormány részéről mindent megpróbálnak, hogy a zavargókat megrendszabályozzák s az esetleges komolyabb zendülésnek elejét vegyék. A brüsszeli rendőrség a vendégjog megsértésével elutazásra szólított fel néhány spanyol republikánus képviselőt, a kik erkölcsi támogatást vittek Belgiumba a szocialistáknak. Egy nagyobb szocialista-csoport az utcán meglöbegtette a szocialista vörös zászlót az automobilon haladó király előtt. Ezt a zászló-löbögést lehet hadüzenetnek is venni s nem lehetetlen, hogy Belgiumból nemsokára szocialista forradalom híre érkezik.

A forrongás már annyira válságosra fordult, hogy az összes tartalékosokat behívták, mert Belgium előre be nem látható események küszöbén áll. A zavargásról a következő brüsszeli távirataink számolnak be:

Tegnap este a Népházából mintegy ezer ember vonult a Rue Sentinre, a hol egy klerikális képviselő lakik. A rendőrség utját állta a tömegnek. Az összeütközésnél több ember, köztük két rendőr megsebesült. Schaarbeck külvárosban egy népcsoport három rendőrt egy kávéháza szorított és a kávéházat sifosztotta. A zavargók revolverrel lövöldöztek és a rendőröket megsebesítették. Egy másik népcsoport bejárt az utcákat és bevverte a jezsuita templom és a papnövelde ablakait. A Rue St. François ban levő rendőrségi iroda előtt este nagy népcsoportok voltak, miközben revolverlövések is dördültek el.

Az „Etoile Belge“ a tegnap esti kávéházi fosztogatásról a következő részleteket közli: A tüntetők a Liedts-tér felé vonulva, összetörték az utcai lámpákat. Három scheebecki rendőr szembeszállt velük, de a tüntetők kövekkel dobálták meg őket. A rendőrök a tömeg közé lóttak, de a tüntetők is lövöldöztek. Egy Hoffeld nevű rendőrt szíve táján talált egy golyó, egy másik golyó szájától jobb füléig hatolt. Miután társai kilőtték töltényeiket, kénytelenek voltak menekülni. A sebesültet, aki ott maradt, kövekkel dobálták meg és összetaposták. A másik két rendőrt üldözőbe vették. Az egyik elmenekült a másik: Berland, vállán megsebesülve a Rue Imperiale-on lévő kávéházba menekült és a padláson rejtőzött el.

A szocialisták megostromolták a kávéházat, azután kifosztották és összetörték a berendezést. Egy lámpa szétrobbant és a butor tüzet fogott. A tűz elől a zavargók visszavonultak. Hoffeld rendőrt teljesen összezuzott koponyával, hörögve találták meg a csatornában. Az egyik golyó átfurta a tüdejét. Fején négy mély nyílás van. Néhány bordája össze van törve.

A kávéházból a szocialisták az északi pályaudvar felé vonultak, ahol összetűztek a rendőrséggel. Mindkét oldalról sok revolverlövés dördült el. Egy rendőrtisztet földhöz vágta a tüntetők, de társai megmentették. A zavargókat végre lovasesendőrök verték szét.

Gent-ből táviratozzák: A klerikális képviselőket megérkezésükkor a pályaudvaron fűtüléssel és kurjongatással fogadták. A rendőröket, akik a képviselőket lakásukra kísérték, kövekkel dobálták meg. Összeütközésre is került a dolog, amelyben több ember megsebesült. Husz embert letartóztattak. A csendőrség támogatására egy desidás csapat érkezett ide.

Liege ben is nagy tüntések voltak, amely alkalommal Trochet képviselő súlyosan megsebesült.

Brüsszel-ből késő éjjel táviratozzák: A belgiumi forrongás válságosra fordult. A király elnökele alatt ma koronatanácsot tartottak, melyen elhatározzák, hogy a legerélyesebb eszközökhöz fognak nyulni s az összes tartalékosokat behívják. Gent-ben ma egy választás-csoport forradalmi dalokat énekelve, a sa argókhöz csatlakozott.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* **Bárdy Gabi** — megbukott. A kolozsváriak ünneplélt primadonnája, **Bárdy Gabi**, kinek a város díszalbumot adott, a szó szoros értelmében megbukott Budapesten. A B. N. mai száma a következőket írja róla:

Este fél nyolc órakor **Szell Károly**, a Népház rendezője a függöny elé lépett s kijelentette, hogy **Z. Bárdy Gabi** betegsége folytán a *Lili* címszerepét *Hegyi Aranka* játszotta. Es erre a kijelentésre a közönség nagy tapsban tört ki. Kuka esete, hogy hirtelen bejelentett szerepváltozásnak örvendezzen a közönség, de ma megtörtént a csoda, mert hiszen szerepváltozás igazában az lett volna, ha *Lili Kürty* Klára és *Hegyi Aranka* ragyogó alakításai után **Bárdy Gabi** utatja be, aki *Kolozsvárott* sorra betanulta a Népház primadonnáinak legkiválóbb szerepeit, s most jelesleg a *Jatulóskölés* című darabban mutatni. Kísérletezését *Adám és Éva* ban kezdte s úgy hisszük, be is fejezte. Egyelőre tiz napra jelentett beteg, de nem hisszük, hogy a tiz nap elteltével újjanévkívágjon a merész játéknak. Ez egyképpen érdeke néki és a direktciónak is. Előreléptetett és igazgatóilag meghatalmazott primadonnákkal nem lehet művészetet, talentumot, gráciát, intelligenciát és ezer olyan apró árnyalatot pótolni, amely a színésznőt primadonnává teszi s lelkébe és kegyébe lopja magát a nagyközönségnek. Ne tegye ki magát a színház az esetleges ségnek, hogy míg egyik legnagyobb ékes-sége szabadságidejével élve, idegenben buzgólkodik dicsőséget szerezni a magyar művészetnek, addig idehaza pótprimadonnák játsszák el kis játékaikat s bizonyítják be újfent, amítnélkülök is tudunk, hogy mily erős, nagy, nélkülözhetetlen a másik.

* **Zilahi Gyula** bucsuzásáról a H-k mai száma a következőket írja: A budapesti Nemzeti Színháznak igazán nagy és eddig nem pótoltt vesztségét jelenti **Zilahi Gyula** távozása. Zsenialitása, kedves, vonzó egyénisége tette őt a székesfővárosi közönség kedvencévé s csupán a romlott színházi viszonyokból magyarázható ki attól az előkelő műintézettől való megválása, amelynek **Zilahi** díszere vált. Április vége felé bucsuzik el *A király házasodik* című darabban, amelyben először lépett fel és temperamentumos, vidám alakításával azonnal meg is nyerte a közönséget. Május 1-én már az aradi színház igazgatója **Zilahi Gyula**. Nem teszünk ugyan le arról a reményről, hogy **Zilahi Gyula** alakításával találkozunk még a Nemzeti Színházban, mindamellett kívánjuk, hogy színházi igazgatósága sikeresebb legyen, mint amely direktio miatt megillető helyéről, az ország központjáról távoznia kellett.

* **A vasárnapi hangverseny.** Hollóssy, Kelen, Dióssy hangversenye folyó hó 13-án este 7 órakor lesz a Fehér-Kereszt nagytermében, mely iránt az érdeklődés városszerte igen nagy. A jegyek nagy részét már el is adták, a fennmaradt jegyek kaphatók *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Három dal.** *Szentirmay* Elemér hírneves dalköltőnőstől három dal jelent meg a „Magyar dal“ kiadásában. A magyar dalköltőnőre nevezé minden esetre nyereséget jelent a tény s ezt örömmel je-

gyezzük fel, mert a zsenialis dalköltő zamatos, minden ízében magyar líráját mindenki szereti, s hisszük, hogy e pompás dalok is ép oly gyorsan népszerűvé válnak, mint *Szentirmay* Elemér több százra menő előbbi alkotása. A népdalköltők fejedelmének forrása, ugylátszik kiapadhatatlan: mint rendszeren, a szövegeket ezuttal is *Szentirmay* maga írta dalaihoz. Az első: „*Kossuth sirja*“ mélyeséges és hazafias lendületével válik ki, míg a „*Piros hajnal*“ bensőségével hódít, s a harmadik a „*Mókázó nótá*“ ütemének könnyedségével dallamának pajzanságával ragadja meg a hallgatónak szívét. A dalfüzet „*Három dal*“ címe alatt rendelhető meg Budapesten *Bárd Ferenc* zeneműkereskedésében, *Kossuth Lajos* utca.

Vihar a képviselőházban.

(A néppárt tüntetése a pápa mellett.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 10.

Szokatlan tüntetések színhelye volt ma a magyar képviselőház. A vihart s az ezzel kapcsolatos skandalumot a néppárt rendezte, még pedig azért, mert egy Kossuth-párti képviselő nyíltan ki merete mondani, a mit úgy is tudunk mindannyian, hogy a felekezeti izgatást Rómából rendezik.

Wlassics miniszter után a Kossuth-párti *Veress József*, az orosházi református lelkész emelkedett szólásra. Beszédjét, a melyben az 1848. évi XX. törvénycikkkel foglalkozott, nagy figyelemmel hallgatták. Mikor azonban *Veress* azt mondta, hogy a felekezeti izgatást Rómából szítják s hogy a pápa encyklikáiban eretneknek mond mindenkit, a ki nem római katolikus, szörnyű láрма keletkezett a néppárton.

Rakovszky István, *Zboray Miklós*, *Ernst Lajos* és *Csernoch* voltak az elsők, a kik *Veress* beszédét megszakították s egy pillanattal később olyan botrány játszódott le a Házban, a minő még a *Gabányi*-eset alkalmával sem volt. A néppárti honatyák kiabáltak, lármáztak, verték a padokat, lábaikkal dörömböltek s össze-vissza kiabáltak:

- Nem hagyjuk beszélni!
- Ilyet ne mondjon!
- Nem hallgatjuk!
- Hogy mer ilyet állítani!

Apponyi elnök az irtózatossal szemben szinte tehetetlenül állott. Folyton csöngetett, a Ház másik oldalán ülő képviselők is csöndesíteni akarták a néppártot, de a láрма és a zaj ezzel csak fokozódott.

Jó tizenöt percig tartott a skandalum. Az elnök többször névszerint rendreutasította a zajongókat. *Veress* folytatni akarja beszédét, de *Zmeskál* ismét közbeszól:

— Nem szabad beszélnie!

Apponyi rendreutasítja *Zmeskált*, de erre ismét *Zboray* kezd zajongani. *Zborayt* *Apponyi* ezután erélyes rendreutasításban részesíti, a mire a zaj annyira elcsendesült, hogy *Veress* ismét belekezdett beszédjébe.

Most azonban a Kossuth-párton tört ki a vihar. A képviselők elégtételt kértek az elnöktől, amiért a néppárt megzavarta szónokukat.

Veress végre folytatja beszédét s a néppárt folytonos közbekiáltásokkal zavarja őt. *Molnár* apát oda kiáltja:

— A pápát nem szabad bántani!

Izgatott hangulatban folyt tovább is az ülésnek ez a része, melyről az alábbi tudósítást adjuk:

(Egyház és állam.)

Veress József beszédében abból a versenygésből indult ki, mely az állam és az egyház között évszázadok óta folyik. Ennek csak úgy lehet gátat vetni, ha szigorúan megvonjuk a korlátokat és a határokat a két tényező között, mert különben mindig lesznek határsértések. (Igaz!) Az 1848. XX. t.-cikkben felvetett kérdést meg kell oldani. Nem hirtelen fellobbant lelkesedés hozta azt létre, hanem hosszan megértelt terv, a mit az is bizonyít, hogy a törvényhatóságok hosszasan foglalkoztak az abban lefektetett eszmével, hogy ugyanis az állam gondoskodik az egyházak ellátásáról.

Visszapillantást vet ezután a törvény keletkezésére és fejtegeti e kérdés fontosságát. Elmondja, hogy alkotmányosságunk újabb helyreállítására óta, a sajtó és a protestáns egyház gyűlései folyton sürgették az 1848. XX. t.-cikk alkalmazását nem szavak, hanem szellem szerint. Most a függetlenségi párt a Ház elé hozza e kérdést. Az 1848. XX. t.-cikk magára vette az összes bevett felekezetek vallási és közoktatási szükségleteinek fedezését. Ezen törvény nem mondja ki, hogy visszaveszi az egyes felekezettől, amit nekik adott, hanem az logikailag ugyis érthető.

Rakovszky István: Nem is olyan nagyon érthető.

Veress József a törvény szelleméből ez önkényt folyik. Azonban a mai kormány ezt belátni nem akarja, és nem akarja a törvény szellemét követni. Sőt a protestánsok érdekeinek teljesítése helyett felekezeti gyűlölség vonul végig a társadalmon.

(A vihar kitér.)

Veress József folytatja beszédét és így szól: A felekezeti türelmetlenséget Rómából szitják. — Ez nem áll! — kiáltoznak óriási zajban a néppártiak.

Rakovszky István: Bizonyítson!

Zboray: Ez a felekezeti izgatás (Folytonos nagy lárma.)

Veress: Megmondom, mire értettem. A pápai enciklikákra (Nagy zaj, helyeslés a szélballon.) Ezek nem a türelem jelei! Türelmeseknek kell lennünk!

Rakovszky: Ez már mégis sok. Ne támadjon, hanem bizonyítson.

Csernoch: Ezt nem tűrjük. (Óriási zaj. A képviselők felugrálnak.)

(Demonstráció Apponyi ellen.)

Elnök: Csendet kérek, ne tessék közbeszólni.

Veress: Várják be nyilatkozatomat.

Rakovszky: Nem igaz az, hogy Rómából izgatnak. (Nagy zaj.)

Elnök: Hallgassák meg a szónokot.

Zboray: Lehetetlen.

Olay: Az elnök védje meg a szólásszabadságot.

Elnök: Ne tessék elnökölni. (Zaj.)

Rakovszky: Ezt nem tűrjük.

Elnök újból csendet kér.

Zmeskál: Ha az elnök protestáns lenne, nem engedné ezt.

Elnök Zmeskált rendreutasítja.

(Felekezetek autonómiája.)

Veress József újból szóhoz jutván.

Kijelenti, hogy a függetlenségi párt tagjainak eszük ágában sincs szekularizációt csinálni.

Simonyi-Semadam Sándor: Szóval nem, de tettel igen.

Veress József: Az állam 1848-ban magára vette a felekezeteknek vallási és közoktatásügyi költségeit. — Ezt követelik ők ma, de kérülni akarja a függetlenségi párt annak a látogatását is, hogy másnak az érdekeit sérteni

akarná. Meggyőződése szerint, akkor lesz az ország szabad intézményeiben erős, ha minden felekezetre megadja az autonómiát. (Élénk helyeslés a néppártion és a szélballon.)

Rakovszky István: Itt van Wlassics mondja meg neki és erről győzze meg, s akkor mi is támogatjuk önöket.

(A határozati javaslat.)

Veress József, a felekezetek ügyeit azok meghallgatásával kellene intézni a 48. XX. tc. szerint, ezt az egyenjogúság elve követeli. Ez pedig ma nincs meg, bizonyítja ezt az, hogy gyakran a protestánsoknak a maguk terhein kívül a katolikusok terheit is kell viselni. Hivatkozik arra, hogy a protestánsok mennyi közoktatásügyi terhet viselnek. A jogegyenlőségnek az erkölcsiekben és anyagiakban is meg kell nyilatkoznia. Ezért, mikor erről van szó, számít minden felekezeti képviselő támogatására, hiszen egy félszázados törvénybeiktatott ígéret beváltásáról van szó. Távol állt tőle bármely felekezet jogának megsértése, s csak azt kéri, hogy miután a hazának minden polgára egyforma gyermeke, egyenlő jogok adassanak mindenik fiának. Határozati javaslatot ad be az 1848. XX. tc.-ben foglalt jogok érvényesítése tárgyában.

A javaslat így hangzik:

„A képviselőház utasítja a kormányt, hogy az 1848. XX. t.-c. II. és III. szakaszainak szem előtt tartása mellett az egyenjogúság és egyenlő teherviselő elvnek részletes alkalmazásával a magyar állam érdeke és a felekezetek törvényes önkormányzati jogainak tiszteletben tartása mellett a hitfelekezetek meghallgatásával a legközelebbi ülésük alatt adja be törvényjavaslatát.”

A határozati javaslatot a szélsőbal élénk helyesléssel fogadja s a szónokot megtapsolja.

Szentiványi Árpád ismerteti a körülményeket, melyek következménye az, hogy a Kossuth-párt az 1848. XX. t.-cikket felvetette. Ezt nem tartja jelenleg helyesnek. De igenis, a felekezetek tagjainak nagy terheit állami segítséggel csökkenteni kell. A határozati javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

(A kormány álláspontja.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter kifejti a kormány álláspontját az 1848. XX. t.-cikkre vonatkozólag. E kérdés felvetése nem időszerű és nem helyes. Az 1848. XX. t.-c. szellemét éppen a jelen kormány minden intézkedésében szem előtt tartotta. A protestáns egyháznak többször nyújtott segélyt. A mostani költségvetés is ezt bizonyítja. De, hogy az 1848. XX. t.-c. végre lett hajtva, azt maga Kossuth Ferenc is bizonyítja, amikor tiltakozik az ellen, hogy a szekularizáció létrejöjjön.

A kormány nevében kijelenti, hogy a felekezetek híveinek megterhelhetése kérdésében minél előbb intézkedni fog. (Élénk helyeslés.)

Felekezeti harcot, egyházpolitikai harcot a jelen körülmények közt csinálni nem szabad, békes egyetértés irányítson bennünket működésünkben és magasabb ideális szempontok vezessenek bennünket és akkor szabadon és büszkén haladni fogunk a művelődés lépcsőin. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon.)

A miniszter e kijelentése után a vihar lecsendesült s a Ház nyugodtan tárgyalta tovább a kultusz-budgetet.

Április 13-án tanulmányi kirándulás gyalog a Neuman gyárba, indulás d. u. fél 2 órakor a Hungária kavéházból. Vezető Tedeschi Viktor elnök. Május 20-án nyalog a glogováci öthalomhoz. Indulás a Hungaria kavéházról délután 2 órakor Lejtényi Sándor vezetése alatt. Április 27-én a nagyerdőben levő szőlőültvénytelep megtekintése. Indulás délután fél 2 órakor. Vezető Maurer Károly. Május 4-én a körösvölgyi vasuton Vilagosra, onnan gyalog a kládovai völgybe s Paulisról vissza az esti erdélyi vonattal. Vezető Tóth Béla. (Esetleg Menyháza.) Május 8-án kirándulás Vingára. Vezető Záray Ödön. Május 11-én Solymosra esetleg gyalog vissza Paulisig. Vezető Schmidt János dr.

Pünkösdi két napjára egy nagyobb szabású kirándulás van tervbe véve. A kirándulás vezetője Lejtényi Sándor alelnök lesz, ki annak idején a részletes programot elő fogja terjeszteni. A törvény szerint a kirándulás Brad, Csucs, Vaskoh, Izbuks-forrás utbaejtésével, a végpont Nagyvárada lenne. Ez utat vonaton, gyalog és kocsin tennék meg a résztvevők. Ezek volna az előzetesen megállapított kirándulási helyek, amelyek mindegyikére az elnökség a hírlapok útján fogja annak idején a tagok figyelmét felhívni. A kirándulások mindegyikén tagok által bevezetett vendégek szívesen látatnak.

Az osztrák komédia-házból.

(A botrányok folytatása.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bécs, április 10.

A képviselőház mai ülését délelőtt 10 óra 15 perckor nyitotta meg az elnök. A beérkezett irományok felolvasása után a ház azonnal áttér a napirendre, vagyis a tegnapi megkezdett szavazás folytatására. A határozati javaslatokat kettő kivételével Lecher pótindítványával egyetemben elfogadják. A mikor az elnök kihirdeti, hogy miként fognak szavazni Ploj határozati javaslata fölött, a nagynémetek a Schönererrel elszakadt képviselők kivételével elhagyják a termet. A keresztényszocialisták nem szavaztak. Wolf hevesen tiltakozik az ajánlott szavazási mód ellen és azt kiáltja:

— Ez butaság, hülyeség!

— Csönd! Csönd! — kiáltják jobbról.

A névszerinti szavazás alatt Wolf a budweisi kerület hivatalos lapjának egyik számából erős hangon felolvassa a budweisi városi tanácsnak a Budweisban létesítendő ipariskola tárgyában hozott határozatait. Az elnök kéri Wolfot, hogy maradjon nyugodtan.

Wolf: Kérem az elnököt, hogy ne szavaztasson így! Ez örülség.

A névszerinti szavazás azalatt szakadatlanul folyik. Wolf még jóideig folytatja felolvasását és aposztrofálja a körülötte ülő német képviselőket. Az elnök rendreutasítja Wolfot. Herzog nevének felolvasásakor azt kiáltja:

— Ez a szavazás örülség. Ebben nem vesznek részt. (Nevetés jobbról.)

A szavazás további folyamán Wolf és Schreiter több padsoron keresztül hangosan beszélgetnek egymással. Mikor Wolfra kerül a szavazás sora, azt mondja:

— Tiltakozom az ilyen örült szörnyűség ellen és megtagadom a szavazást.

Az elnök kihirdeti, hogy a ház Ploj indítványának első részét 222 szavazattal 69 ellenében elfogadja. (Zajos ellenmondás a nagynémetek részéről.)

Wolf: De hiszen az egész érvénytelen! (Lárma.)

Ploj indítványának második részét egyszerű szavazással fogadja el a ház.

A Csehország valamely északnyugati városában létesítendő ipariskoláról szóló Hanisch-féle indítvány fölött való szavazásnál ismét lármas jelenetek játszódnak le. A nagynémetek zajos közbeszólásokkal gunyolják azokat a katolikus néppárti képviselőket, a kik a szava-

SPORT.

+ Turisták kirándulása. Szép és változó kirándulási programot állított össze az idény első két hónapjára az Arad hegyvidéki turistaegyesület. A fiatal életerős egyesület ma értekezletet tartott Tedeschi Viktor elnöklete alatt s ezen a következő kirándulási helyeket állapították meg.

zánál nem álltak fel. Az *elnök* soká hasztalanul rázza a esőngetyűt. A nyugalom helyreállításával kihirdeti, hogy a ház elfogadta a Hanisch-féle határozati javaslatot. Wolf lármás közbeszólások után végül kimegy a teremből, miközben az egész ház harsogó nevetése közt kiáltja az elnök felé:

— Van szerencsém, ajánlom magam!

A budai királyi várlak régi dicsőségében.

(Haza) a király leánya.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 10.

Hol vannak, hajh, ama nevezetes idők, a Róbert Károly, Nagy Lajos és Hollós Mátyás daliás kora, mikoron a budai vár ormáról fedelmi élet fedelmi fénye kápráztatta a hü alattvalók szemét! Mi színes, eleven és mozgalmos lehetett akkor a vár képe. Azóta évszázak röpkültek el fölöttünk, hozván dicsőséget és hozván gyászt is a magyarnak. Ormáról a várnak ma is büszke királyi lak tekint le a kéklő Dunára, ám a palota ablakosai ma jobbadán sötéten merednek reánk, késő epigonokra. Az az egész nagy szürke háztömeg, a mely a királyi lak oldalánál elterül, olyan, mint valami halott város. Néptelen, csöndes utcák, életnek sehol semmi nyoma. Van akárhány budapesti ember, a ki minden esztendőben elmegy a Riviérára; van, a ki járatos a hófödte Alpok minden zugában, a főváros első kerületét azonban csak hírből ismeri.

Amde nem marad ez így. A holt város nemsokára megelevenedik, hangosak lesznek az élettől az eddig elhagyott utcák. Már jó ideje dolgozik a romboló csákány, hogy elpusztítsa ott azt, a mi nem életrevaló és szorgoskodik sok serény kőmives-kéz, hogy követ-kőre építve diadalmasan támadjon fel halottaiból a megfjordott vár.

Arról, hogy a Mátyás király korabeli fényét nyerje vissza a vár, ma még hia dolog ábrándozni. de lesz ott eleven, fluktuáló élet, sőt a régi fényből is visszaröppen egy tündöklő sugár. A királyi palota termeinek egy része megnyílik. Nálunk fog lakni — mint már írtuk — a király leánya és veje. Buda szülötte *Mária Valéria* ide fog költözni az ősszel végleg, öt gyönyörű gyermekével, Budavárának állandó lakója lesz. Fenséges leány, *Ferenc Szalvátor* főherceget, a ki jelenleg ezredes és a 6-dik dragonyosezred tulajdonosa, mint lovasdandárnokot, Budapestre helyezi át a király. Ugy lát-szik, ez az udvari elhatározás összefüggésben van a király amaz óhajával, mely a fölépített királyi palotát nem akarja többé lakatlannak tudni. A fenséges személyek lelket fognak tartani e palotában a király távolléte alatt is. Annál nagyobb értéke van ez elhatározásnak, hogy a király épp a leányát küldi ide hozzánk és unokáit, a kiken oly forró szeretettel csügg. A nagyapa szíve ide fog hajolni hozzánk minduntalan, a mikor az ő kis unokaira gondol s milyen gyakran történik ez bizonynyal! S igazán haza fog vágyakozni a nagyapa Budapestre, a hol az államok kormányzásának gondjaitól menekülve megvonulhat a családi fészek melegében.

De történnek egyebek a várban. *József* főherceg, a ki hosszú idő óta a Szent György-téren levő palotájában lakik, nemsokára kiköltözik onnan s a honvéd főparancsnoksági épületben fog lakni, a melyben már majd egy éve, hogy lakosztályát berendezték. A főherceg a palotáját átadja a királyi várnak s ezért megfelelő ellenértéket is kap. Az adásvételi szerződés a király hozzájárulásával történt. Egyelőre

a főhercegi palota a királyi vár építészeti irodáinak elhelyezésére szolgál, az építkezés után pedig az udvarnagyi hivatal fog ide beköltözni. A Szent György-tér ugyanis nemsokára szabályozás alá kerül s akkor a tér nivóját nagy mértékben leszállítják, úgy, hogy a palota első kapuján, a melyik a térre nyílik, kocsival lehetetlen közlekedni. Ezért a kaput a főherceg kiköltözése után egyelőre el is zárják s a palotának a Krisztina-városra néző hátsó bejáratát használják.

A Szent György-tér szabályozása azért vált szükségessé, mert itt állítják föl feledhetetlen emlékü királynéknak szobrait. Ezzel együtt a várfal kiépítéséhez is hozzáfognak. A vár tulsó végében a Mátyás-templom előtt húzódó Halászbástya már készen áll. A régi Jezsuita-lépcső helyén ez az impozáns lépcső-feljáró gyönyörűen hat. Egyike ez Budapest legszebb és legművészebb látnivalóinak.

Még rombolnak a csákányok a várban, de munkáskezek már serényen építenek is. Közel van az idő, a mikor minden magyar büszke öntudattal és igaz lelki gyönyörűséggel fog föltekinteni a budai várra, megfürdetvén hazafiúi szívet a régi dicsőségnek multból visszalopott fényében.

Szemere Miklóst elítélték.

(Ausztriából kiűzött magyar úrnak.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 10.

A bécsi zsokéklubban történt kártyaaffér utolsó felvonása játszódott le ma a bécsi józsefstadi kerületi büntető-bíróság előtt. Az osztrák büntető törvénykezés felelősségre vonta azokat a magyar mánásokat, akik tiltott hazard-játékot játszottak a zsokéklub helyiségeiben s a súlyosbíró körülmények tekintetbevételével meglehetősen szigorú büntetést mért a játékosokra.

Hónapokkal ezelőtt nagy port vert föl az egész monarchiában annak a bakkarab-játéknak szenzációs híre, melyben *Potocky József* gróf, lengyel főúr másfél millió koronánál többet vesztett. A nyerő *Szemere Miklós* országgyűlési képviselő, az ismert magyar sportsman volt.

Nem sokkal a milliós kártyavesztés híre után azt is megírták előre a lapok, hogy a hazardjátéknak következményei is lesznek, mert a bécsi rendőrség két-ségtelenül perbe fogja a játékosokat.

Ez meg is történt a vizsgálat befejezése után ma délelőtt a józsefvárosi büntető-bíróság előtt kezdetét vette a tárgyalás. *Tizenegy vádlott* volt beidéztve a törvényszék elé, valamennyi hazard kártyázás miatt. A tárgyalást *Heidt* törvényszéki elnök vezette.

Az ítéletet délután hirdette ki a bíróság elnöke. Eszerint a kártyaaffér összes vádlottait, köztük *Szemere Miklós*, *Potocky József*, *Trautmannsdorf Lajos* és *Kinsky Jenő* grófokat, *Pallavicini Alfonz* és *Pallavicini Béla* örgrófokat és *Péchy Andor* istálló-tulajdonost ezer-ezer korona pénzbüntetésre esetleg 48 órai elzárásra ítélte a bíróság.

Ezenkívül *Szemere Miklóst*, *Potocky József* grótot és *Péchy Andort* a bíróság kiutasította és kitiltotta Ausztria területéről.

Az ítéletet mindenfelé, különösen Budapesten nagy érdeklődéssel várták. Politikai körökben azért is néztek nagy várakozással a mai tárgyalás elé, mert kíváncsiak voltak arra, vajjon *Szemere Miklós*, aki magyar országgyűlési képviselő, meg-

jelenik-e a tárgyaláson. Az osztrák bíróság ugyanis nem kérheti ki *Szemere Miklóst* s így ennek mentelmi jogát fel sem függesztették. De enélkül sem tartozott volna az osztrák bíróság idézésére megjelenni, nemcsak mert magyar képviselő, hanem mint egyszerű magyar polgár sem. Az ausztriai büntető-bíróság megidézésére való megjelenés tudniillik egy magyar honpolgárra sem kötelező, annál kevésbé egy mentelmi joggal bíró képviselőre.

Szemere nem is jelent meg a tárgyaláson, sőt valamennyi vádlott ügyvédjével képviseltette magát. Így aztán *in contumaciam* hoztak ellenük ítéletet.

A vádlottak közül csak *Szemere Miklós* ügyvédje jelentett be felebbezést a szigorú ítélet ellen.

A pápa, mint bankár.

(Spekuláció a Péter-fillérekkel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

A „Leipziger Neueste Nachrichten“ érdekes adatokat szolgáltat a pápai udvar pénzügyi operációjáról. Elmondja, hogy *Antonelli* bibornok, aki IX. Pius pápa államtitkára volt, bőlesen előrelátva a pápa világi hatalmának közelgő végét, a szentszék vagyonához tartozó összes tőkéket folyosította és a külföldön helyezte el, úgy, hogy 1870-ben, amikor a pápa csakugyan teljesen elvesztette világi uralmát, ezek a tőkepenzsek körülbelül tízenhétmilliót kamatoztak és minthogy akkoriban a Péter-fillérek is legalább hat és félmilliót jövedelmeztek, ennél fogva a Vatikán abban a kellemes helyzetben volt, hogy büszkén visszautasíthatta az olasz kormány által felajánlott 3.225.000 líra évi kárpótlást.

XIII. Leo, Pius pápa halála után már teljesen rendezett pénzügyeket és biztos alapokra helyezett nagy vagyont vet át. Az új pápa azonban a régi viszonyokon sokat változtatott, mindenekelőtt visszahelyezte a vatikáni tőkéket Olaszországba, ahol ezek befolyása épségedtartásának egyik legjobb eszköze képeztek. A vagyont azután két, bibornokokból összeállított bizottság kezelésére bizta, melyek közül az egyik a fővagyonnak, körülbelül tíz millióra rugó, tehát a rendszeres kiadásokat éppen fedező jövedelmét kezelte, míg a másik, *Rampolla* bibornok vezetése alatt, a Péter-fillérek jövedelméből valódi banküzlet vezetésébe fogott, a melynek virágzó menetét legjobban az jellemzi, hogy ma a régi, szolid alapokon nyugvó vagyon jövedelme képezi a pápai jövedelemnek kisebbik részét.

Ez a vatikáni pénzügyi vállalat bankokat és iparvállalatokat alapít, nagy része van a római bankban, melynek részvényei jórészt a Vatikán kezelt közt vannak, részes a római lovasutársaság alapításában, hárszépíttetésben és telekvételekben spekulál, de ügyletei természetesen valami *Strohmann* nevére szólnak, már azért is, mert az olasz törvények az egyházi köröknek nem engedik meg a fekvő birtokok beszerzését.

Csak ilyen óriási üzleti forgalom mellett történhetett meg, hogy a *Folchi* krachja a Vatikánt negyven millióval károsíthatta meg. A krach következtében azután kissé óvatosabban jártak el és azóta a pápa maga is érdeklődik az egyes üzletek részvényei iránt, mert ambíciója, hogy behozza a veszteségeket és utódjára is legalább akkorra vagyont hagyjon, mint amekkorát annak idején örökölt.

Az egész intézkedésnek pedig természetesen csakis politikai célja van és jövedelmi

egyedül csak arra fordítottak, hogy a hű klerikális olasz családok segélyezése, egyes családok adósságainak kifizetése és több hasonló „szivesség” által mind nagyobb körökön nyersen meg a pápa politika világi céljainak.

TANÜGY.

(—) Az „Aradvidéki Tanítóegylet” aradi fiók-bizottsága április hó 11-én, pénteken délelőtt fél 10 után a templom utcai elemi fiúiskola III. b. osztályában rendes ülést tart. Ez ülésre a fbg. t. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívom. *Sófalvi György* elnök.

(—) Járvány miatt bezárt iskola. A világosi állami elemi iskolát a fellépetti kanyaró-járvány miatt a hatóság tiz napra bezáratta.

Fogházra ítélt aradi kereskedő.

(Kijátszott hitelezők.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

Aradon 1894-ben, az Andrássy-tér egyik főhelyén megnyitott egy kisebb fajta női divat- és rövidáru kereskedés a *Berger Lipót* cége alatt. Az üzlet fényesen prosperált, pedig a fiatal kereskedő minden pénz nélkül, 1500 forint kölcsőnpénzből indította meg az üzletet.

Az üzletben átlag 20.000 forint volt az évi forgalom s a vevők tudták az új kereskedőhöz.

Később azonban megcsappant a forgalom és már 1896-ban fizetésképtelenséget jelentett be *Berger Lipót* az üzlet tulajdonosa. A hitelezőkkel ekkor 80 százalékra ki is egyezett.

Ennek dacára az üzlet mindinkább hanyatlott, úgy, hogy 1898. évi augusztus 17-én kénytelen volt csődöt kérni önmaga ellen. A csődöt meg is nyitották ellene. A csődkerényben 5 maga 15.688 forintra tette az aktívákat s 15.888 forintra a passzívákat.

A vizsgálóbíró azonban hivatalból nyomozást indított a csődügyben, mint az minden csődügyben szokás és a vizsgálóbírói megállapítás szerint mindössze 10.888 forint becsáru áruaktár és berendezés 1181 forint követelés és 4 forint készpénz volt az üzletben feltalálható.

A csődvagyont *Berger* azután eladta. Az egész áruaktárért és berendezésért 4155 forintot kapott *Vincze Miklós* csődtömeggondnok, a mely vételárból a hitelezők 10 és fél százalékos végkielégítést nyertek.

Föltűnt, hogy olyan kevés pénz folyt be. A csalárd bukás címén hivatalból megindult nyomozás során aztán kiderült, hogy *Berger Lipót* a csődöt megelőző hetekben először egy nagy lédában, majd később egy telidesteli rakott társzekérral üzletéből a legdrágább és legértékesebb holmikát elszállította a sógorához: *Iritz Frigyes* pécskai kereskedőhöz, akitől az árukat elrejtették.

Később aztán, 1899 évi februárban Aradon *Berger Lipót* utóda címen egy új üzlet nyitott meg, melybe *Berger* a sógoránál elrejtett árukat visszashállította. Ez az újabb üzlet *Berger* nevének nevének állott.

Kiderült ezenkívül az is, hogy *Berger* az üzleti könyveket gondatlanul, a kereskedelmi törvények intézkedéseinek mellőzésével vezette.

Ezért aztán az aradi ügyészség *Berger Lipót* csalárd bukás büntette, *Iritz Frigyes* pedig csalárd bukásban való bűnrészesség miatt vád alá helyezte.

Az ügyet ma tárgyalta az aradi törvényszék. Elnök *Fabján Lajos* dr. kir. táblai bíró, szavazók *Köller János* és *Szállási Jenő* dr. bírák

voltak. A vádat *Lehrmann Viktor* kir. ügyész képviselte. A jegyzőkönyvet *Kovács József* aljegyző vezette. *Berger* védője *Nemess Zsiga* dr. ügyvéd volt.

Egy csomó tanu és szakértő kihallgatása után ügyész és védő elmondották beszédeiket, mire aztán a törvényszék ítélethozatalra vonult vissza.

A bíróság *Berger Lipót*ot csalárd bukás büntette miatt egy hónapi fogháza, *Iritz Frigyes*et mint bűnszegédet pedig egy heti fogháza ítélte.

Beöthy László ügye.

(A visszavonult igazgató.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

Az a botrány, amelynek utolsó előtti felvonása tegnap jötszódott le *Beöthy László* igazgató lemondásával, még mindig élénken foglalkoztatja a főváros közönségét. Az ex-igazgató már teljesen visszavonult, úgy gondolkodván, hogy ő az utolsó előtti felvonás eljátszásával befejezte szerepét. Hogy ki fogja most már a Nemzeti Színház szennyesét tisztára mosni, azal az ő vajmi keveset törődik.

Szell Kálmán belügyminiszter, mint Budapestről jelentik, érdemlegesen elintézte már *Beöthy László*nak azt a felterjesztését, amelyvel igazgatói állását és kevés híján öt évre szóló szerződését a miniszternek rendelkezésére bocsátja. A miniszter elvi döntése az, hogy a felajánlott lemondást elfogadja. Az ügy formal elintézése a szerződés felbontásával járó pénzügyi rendelkezés létrejötte után azonnal be fog következni.

A *Beöthy*-ügygel foglalkozott tegnap a budapesti újságírók egyesületének választmánya is. *Beöthy László* ugyanis levelet írt az egyesület főtitkárának, *Szatmári Mórnak* s levelében bejelentette az egyesületből való kilépését. Ezt a főtitkár bejelentette a választmálynak. *Lándor Tivadar* tett ugyan indítványt, hogy egyelőre ne fogadja el a választmány a kilépést, de a választmány természetesen elfogadta azt.

Keglevich gróf intendás alig várja, hogy a *Beöthy-Liptai*-ügyben hozott bírói ítélet és az indokolása hivatalos szövegben a kezében legyen, hogy megtehesse előterjesztését a belügyminiszternek. *Hets Odön* dr., a színház jogtanácsosa megsürgette már az intendáns részére az ítélet kikészítését és egy látogatás alkalmával szóba hozta egyes lapoknak a tárgyalásról közölt ellentétes tudósításait; azt kérdezte *Zeitvaytól*, melyik felel meg ezek közül legjobban a valóságnak. Az elnök erre hirtározott választ nem adhatott, valamint arra sem, hogy az ítélet s annak indokolása mikorra készül el.

— Ez az előadó bíró dolga — mondotta. Az ítélet megszerkesztésénél már készen kell lennie a tárgyalási jegyzőkönyvek is, ez pedig, tekintettel arra, hogy a tárgyalás reggel 9 órától éjféltől 1 óráig tartott, napokig tartó munka lesz. Azt azonban megígérhetem, hogy megsürgetem az ítélet és a jegyzőkönyv elkészítését.

Ezután dr. *Hets* az ítélet megokolására vonatkozólag kérdezte meg az elnöktől, vajjon ez az indokolás nincs e már írásba foglalva. Az elnök az felelte, hogy törvény szerint csakis az ítélet rendelkező részét foglaltatta az ítélettanács írásba az ítélethozatal alkalmával. Az indokolást főbb pontjaiban az elnök rövid feljegyzései alapján szokta szóval kihirdetni. Ez alkalommal is így történt — úgymond az elnök — én rövid jegyzetbe szorítottam össze az

indokolást, a melyet aztán szóval kibővítve hirdettem ki.

Itt említjük meg, hogy a *Beöthy*-esetből kifolyólag felmerült az a vád is, hogy *Beöthy* igazgató a kártyázás rossz szokását is meghonosította a színházban, s alatta a színház társalgója valóságos kártyabarlang lett. A hírek úgy szóltak, hogy a színházi társalgóban még előadás alatt is nagyban folyik a ferbli meg a makaó és a színészek jelenéseik végeztével s jelenéseik közben a színpadról beszélnek a társalgóba a *Bánk-bán*, *Julius Caesar*, *Hamlet* meg *Pry Pál* vigan ütik a kártyát. E hírek révén, a Budapesti Napló rendkívül élesen megtámadta a kártyázi színészeket. Erre vonatkozólag a Nemzeti Színház férfi tagjai nyilatkozatot küldtek be a lapokhoz s határozottan kijelentik, hogy a társalgóban, mely az ő házi kaszinójuk, folyik ugyan este is csendes kártyázás, de abban a szereplő művészek nem vesznek részt általában, ha meg is esik, hogy egyik-másik olyan színész, akinek csak pár szónyi szerepe van, szintén bemegy a színpadról a társalgóba.

HIREK.

Válopör alatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 10.

A törvényszéki palotában olykor-olykor összejönnek az asszonyok, a kik boldogságukat temetik a bírói akták szürke csomagjába. Szűk kis előszobában, a hol szivszorongva várják, míg a sor reájuk kerül, egy csomóba verődnek össze, messzebb, a szoba másik sarkában állnak a férfiek, a kiket az asszonyokkal békeltetésre hívott a bírói parancs. Amit egykor boldogságról, örömről álmodtak ketten, azt itt elfelejtik külön-külön. A mi valamikor régen betöltötte mindkettőnek szívet ábránd, remény, annak utolsó szálat it fejt szét a férfi is, meg az asszony.

Egy csinos barna asszony ült ma a sarokban, mellette az ügyvédje állt szótlanul. Az asszony arcára kiült a szomorúság, szemében felcsillogott a könny. Egyszerre odaállt elébe egy szép szálas ember, reszketett a hangja, lázban égett az arca.

— Ilus gyere hazá! Nem kell nekünk bíró, gyere velem. Hiszen te még most is szeretsz, csak az anyád akar elválasztani bennünket. Ne hallgass rá, gyere...

Dacosan, büszkén emelte fel a barna magas asszony a fejét, gyűlölség sugárzott a szeméből, fagyos, hideg tekintetet csapott a férfi arcába. Csak egy szó pattant el az ajkáról, csak ennyi:

— Nem...

S a férfi körlelte még vagy pár percig, aztán elcsendesedett. De újra szólt, most már haraggal, fenyegető hangon. Az asszony idegesen pattant fel a helyéről s kislépett a folyosóra. A férje utána iramodott, a lépcsőnél utólérte, megkapta a karját s hangja végigsírt a csendes folyosón, a mikor becézó szavakkal hívogatta vissza az asszonyt.

— Nem megyek, gyűlöllek, nem bocsájtok meg soha — felelte az asszony s tekintetéből még több gyűlölség szólt feléje, mint szávaiból.

Aztán elment, másik oldalon igyekezett le az utcára, ott várta valaki — egy ur. Erre már nem nézett haraggal, szeme szelíd tekintettel tapadt az utcára és csendesen mondta neki...

— Jöjjön, mert a férjem utánam jön.

Karját a férfi karjába öltötte s melegen simult hozzá.

— **Házasság az udvarnál.** Mint Bécsből táviratilag jelentik, *Mária Krisztina* főhercegnőnek, *Frigyes* főherceg és *Isabella* főhercegnő leányának *Salm-Salm* Emánuel gróffal való házasságát május hó 10-én tartják meg.

— **Április tizenegyedik.** Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját, a március 15-iki vívmányok megkoronázásának napját holnap ünneplik meg. Reggel 9 órakor a miniorita-atyák aradi templomában mise lesz, melyen a hatóságok, tantestületek és egyesületek vesznek részt. Az iskolákban a tanuló ifjúságnak megmagyarazzák a nap jelentőségét, egyébként az előadások szünetelni fognak. A hivatalokban és a bíróságoknál is szünet lesz.

— **Arad és a Kossuth-szobor.** Aradváros törvényhatóságának tegnapi hazafias határozatát, mely a Kossuth-szobor ügyében hozott, a mai érkezett fővárosi lapok élénken kommentálják. A *P. N.* „Az ország a főváros ellen” cím alatt a következőket írja róla:

Tudvalevő hogy a Kossuth-szoborbizottság a szoborra gyűjtött alappal együtt a Kossuth-szobor létesítésének feladatát is a fővárosra ruházta. A főváros pedig, ahelyett, hogy a szoborpályázat kiírta volna hirtetett egy Kossuth-mauzóleum pályázatát, a hétralevő hat-százezer koronáról pedig szuverén hozzá nem értéssel kimondotta, hogy az inéltó szobor emelésére kevés. Minden eddigi tiltakozás hasztalan volt. Most azonban jelentős mozgalom kezdődött ebben a dologban. Arad város közgyűlése ma a tanács javaslatára egyhangulag kimondta, hogy a fővárosához átiratot intéznek, hogy Kossuth-szobrára haladéktalanul hirdessen pályázatot a mauzóleum helyett. A felirathoz való csatlakozásra az összes törvényhatóságokat felkérlik. Nincs kétség azíránt, hogy ezt a helyes kezdést minden törvényhatóság támogatni fogja s országos közvélemény kényszeríti majd a fővárost vállalni kötelességének teljesítésére.

— **Az új főispánok.** Temesvárról jelentik, hogy a torontáli főispánná kinevezett *Bethlen Miklós* gróf helyébe bunyadmegyei főispánna *Pogány Károly* krassó-szörényvármegyei főispánt emlegetik, helyére pedig *Pattyánszky Elek* országyűlési képviselő jönne, a ki *Tabajdy* előtt már kormányozta Temesvármegyét.

— **A megye zárszámadásai.** Aradmegye házipénztárának és a megye tulajdonát képező, valamint az ennek kezelése alatt álló alapok és alapítványokról *Dalmóki-Nagy Lajos* dr. és *Balás István* főszámvevő elkészítették a kimutatást. Ezt a zárszámadást megküldik a községeknek és a megyei törvényhatóság összes tagjainak azzal, hogy ha az adózók közül is bárkinek jogában van az ellen a tavaszi közgyűlés előtt öt nappal az állandó választmányhoz észrevételt beadni.

— **Hitbizományok eladósodása.** Mostanában, midőn mindinkább felhangzik a panasz a költött birtokok tulnag terjedelme és mennyisége fölött és a fennálló hitbizományi intézmény eltörlését, avagy alkotásának megnehezítését követelik: úgy tetszik, hogy a hitbizományok birtokosai maguk segítik elő ezen irányzat érvényre jutását. Mert a hitbizományok mindinkább eladósodnak és hovatovább a licitáció felszabadítja ezen rengeteg latifundiumokat költöttességük alól és akkor a szabad forgalom tárgyává válnak, ami kiváló közgazdasági előnyt jelent. A nagybecskereki kir. törvényszékhez, mint hitbizományi bírósághoz, utjabban *Karátsonyi Jenő* gróf, belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő adott be kérvényt 1.800.000 korona felveendő és a hitbizományi ingatlanokra bekebelezendő kölcsönnek engedélyezése és jóváhagyása iránt. Ezen összeggel egy 400.000 koronás régi kölcsön lenne konvertálandó. A főlősleg szükségét egyesek a grófnak a kormány iránt elvállalt rizstermelési kötelezettségével hozzák kapcsolatba, mely állítólag rengeteg investálást követel.

— **Nagy tűz Kurticsón.** Ma reggel fél 9 órakor tűz ütött ki a *May K. es fia* cég kurticsi gőzmalmában. A tüzet a gépész vette észre s ennek lélekjelenléte akadályozta meg a katasztrófa végzetőségét, mely akkor állt volna elő, ha a gőzgép explodál. A gőzmalom földig leégett, benne nagymennyiségű gabona és liszt. A kár nagy, mert a gépek egy része teljesen tönkrement s a teljes gabonakészlet a tűz martaléke lett. A tűz oka ismeretlen.

— **Kivándorlás a szomszédból.** Az Uj-Arad tőzsomszedságában lévő *Kis-Szent-Miklós* községből hat népes család készül elhagyni hazáját. Van ezek közt olyan családfő is, ki 6–7 ezer korona készpénzvagyonnal rendelkezik, háza, földje van. Nyilvánvaló, hogy ezeket nem az élet nyomorúsága, hanem az üres képzelődés kergeti Amerikában. Altalában a kivándorlási mánia az egész vidéken egyre nagyobb tért hódít.

— **Áthelyezett joggyakornok.** A nagyváradi kir. ítélő-tábla elnöke *Lojtkó János* aradi kir. törvényszeki joggyakornokot, saját kérelmére, a nagyváradi kir. törvényszékhez áthelyezte.

— **Eltűnt pénzeslevél.** Az aradi ipar- és népbank tizezer koronás pénzeslevél történetéhez hasonló történet most utjabban a mezőturmezöhegyesi vonalon. A mozgóposta kocsiából eltűnt egy pénzeslevél, mely háromezer koronával volt megbélve. *Farkas Kálmán*, Mezőtur rendőrkapitánya a héten tartott vizsgálatot ez ügyben Szarvason. Itt *Czeke* mozgóposta vezetőt hallgatta ki s a kihallgatás után letartóztatta. A pénzeslevél ugyanis *Czeke* őrizetére volt bízva, ki azonban hivatalos kötelességének pontos teljesítése helyett az egyik harmadik osztályú kupében ülő csinos hölgyikének udvarolt s ez idő alatt tűnt el a pénzeslevél. A vizsgálat erősen folyik más irányban is.

— **A Lipótvárosi Kaszinó elnökjelölése.** A budapesti Lipótvárosi Kaszinóban tudvalevően új elnököt fognak választani, miután dr. *Falk Miksa* lemondott. A jelölő-bizottság, mint ma jelentik, ülést tartott tegnap *Pollák Illés* elnökölésével s az elnöki állásra báró *Dóczy* Lajost, a két alelnöki állásra pedig dr. *Balla* Lajost miniszteri osztálytanácsost és *Neuschloss* Marcell nagyiparost jelölte.

— **A vagdalkozó katonatisztek.** Még mindig nem beszélnek másról Temesvárott, mint arról a véres kard-afféról, melynek áldozata *Csendes* Jakab nyomdatulajdonos és papirkereskedő. A kinos ügy azonban nemcsak Temesvárott és a délvidéken, de az egész országban méltó felháborodást keltett s így nem maradhat komolyab következmények nélkül. A részvét és érdeklődés még egyre fokozódik *Csendes* Jakab iránt, a kinek állapotában eddig különösebb változás nem állott be. A tegnapi operáció után a beteg az éjjelt nyugodtan töltötte és eddig sebláz nem állott be. Két orvos és a súlyosan sérült neje gondos ápolásai bizonyára néhány hét múlva ismét talpra állítják *Csendest*, a kinek most még a halk beszéd is megvan tiltva.

A temesvári kardaffér dolgában megszólaltak most maguk a vagdalkozó katonatisztek is. Mint Temesvárról jelentik, a két nadnagy előadása szerint az eset lefolyása a következő volt: *Dolvet* és *Holz* hadnagyok néhány katonavossal együtt egy külön asztalnál mulattak. Mikor éjfél után távozni akartak, a kijáróban *Csendes* Jakabbal találkozott, aki sértő szökkel támadt rájuk és részegeknek mondta őket. *Dolvet* hadnagy erre a sértésre kardot rántott, *Csendes* fejére egy ütést mért és altávozott. *Csendes* erre felkapott egy szódás üveget és a tisztek felé dobta. Az üveg *Holz* hadnagy fejét találta úgy, hogy erősen vérezni kezdett. *Holz* is kardot rántott. *Csendes* után ment az étterembe, és két vágást mért a fejére. A tár-

ság többi tagjai erre *Csendes* segítségére siettek, aki tányérokat és poharakat dobált a tisztek felé. Eközben történt, hogy az asszonyok, akik a hadnagy kardja után kapkodtak, megsértették a kezüket. A hadnagy a társaság többi tagjaira és különösen a nőkre nem támadt. Azt mondják a tisztek, hogy ők a hőlgyeknek egyáltalán nem kellemetlenkedtek.

— **Kolozsvár helyettes polgármestere.** Kolozsvár város közigazgatási bizottsága tegnap tartott ülésében *Nagy Mór* dr. helyettes polgármestert az ellene megindítandó fegyelmi vizsgálat befejezéséig hivatalától fölfüggesztette és az ügyet a fegyelmi vizsgálat megindítása céljából a városi tisztii ügyésznek adták át. Mivel *Szvacsina Géza* polgármester beteg, a helyettes polgármesteri állásra *Haller Károly* dr. egyetemi tanárt kérték fel, ki azt el is fogadta.

— **Hirtelen nyugdíjaztatás.** Kolozsvárott a mult évben nagy katonai sikkasztásra jöttek rá. A tettest *Pauringer* főhadnagy személyében letartóztatta a hadbírószék s el is ítélte. Ennek az ügynek folytatásaképpen a közös hadügyminiszter *Fegyvernéki* Sándor 51. gyalogezredbeli őrnagyot egy esztendőre a rendelkezési állományba helyezte.

— **Párbaj. Nagyváradról táviratozzák:** *Biró* Lajos hírlapíró, a *Szabadság* segédszerkesztője ma kardpárbajt vívott *Gracer* Lajos tiszthelyetessel. A felek ötször csaptak hevesen össze, s a párbaj, az ötödik összezapás után *Gracer* tiszthelyettes fején súlyos vágást kapván, ennek következményével ért véget.

— **A zentai hid.** A képviselőház folyosóját ma egy monstre-küldöttség állotta el: a zentaiak küldöttsége, mely *Latinovits* Pál bácskai főispán vezetésével tisztelgett a miniszterelnöki szobában *Szell* Kálmán miniszterelnöknel és *Horánszky* Nándor kereskedelmi miniszternél. A küldöttséghez Bács megye országgyűlési képviselői is csatlakoztak. *Latinovits* főispán adta elő a küldöttség kérelmét, melyben kifejtette a zentai hid nagy állami és sztratégiai fontosságát. Az állam támogatását kérte. A miniszterelnök kijelentette, hogy az állam támogatása meglesz, de csak abban az arányban, minőt az államkincstár megenged. A küldöttség a beszédet megélejezte. *Horánszky* is megígérte a támogatást. A küldöttség innen Bécsbe megy a hadügyminiszterhez, akitől szintén támogatást fog kérni.

— **Elhunyt torpedó-gyáros.** Bécsből táviratozza tudósítónk: *White-Head* John lovag, a fiumei torpedó-gyár tulajdonosa s a híres *White-torpedók* feltalálója ma Bécsben meghalt.

— **Francia író a szegedi menedékházban.** A szegedi menedékháznak különös vendége volt tegnap. Egy francia regényíró állított be a menház igazgatójához és szállást kért, miután Romániában, ahonnan Szegedre ment, a bukaresti faták alaposan megrendítették a vagyoni állapotát. A vendég *Privé* Viktor corbeili francia író, aki egy párisi képes, ujságnak rémregényírója. Európai tanulmányutjának szomorú állomása volt tehát a szegedi menedékház, ahonnan kényszerutlevéllel Budapestre szállították a francia konzulátushoz.

— **Szénne égett pap.** Egerből táviratozzák, hogy ott *Fabri* János nyugalmazott plébános ma a lakásán teljesen szénné égve találták meg. Azt hiszik, bűnesetnek lett áldozata a pap, a kiről köztudomásu volt, hogy igen gazdag ember.

— **Pénzhamisító diák.** Budapestrol táviratozza tudósítónk: A rendőrség letartóztatta *Bodor* András 21 éves felsőipariskolai tanulót, aki 100 fortos bankjegyek gyártásához szükséges kliséket és egyéb szereket akart eladni zsidóbarusoknak. *Bodor* azt vallja, hogy a pénzhamisításra alkalmas tárgyakat egy barátjától kapta, de ő javított rajta. Így megpróbált pénzt hamisítani, de nem sikerült. Erre elhatározta, hogy eladja a kliséket. A vásárban a detektívek akadályozták meg.

— **Kézrekerült tolvaj.** *Wilvert* Jánosné aradi lakosnőnek Vadászki utca 12. számú lakásából három nap előtt ismeretlen tettes különféle értéktárgyakat, ruhaneműket és házieszközöket ellopott. A rendőrség ma kézrekerítette a tolvajt *Molnár* Kálmán tarnyai, gömörmezei illetőségű szolga személyében, ki egy aradi

Költözködők figyelmébe!

Teljesen ingyen és teljes jótállás mellett
elfogadok

lakások féregmentessé tételét

mindenkitől,

ki lakását általam festeti.

Tisztelettel

698

BRAUN SAMU

szobafestő és mázó

Arad, Szabadság-tér 10. sz.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A Közgazdaság rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

hazánk legnagyobb, leggazdagabb és legrégebbi biztosító társaság

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélból hozzáfordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és vízszentbiztosító r.-t.“, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

Az aradi főügynökség:

TENNER JÓZSEF.

Pályázati felhívás.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménés számára 1902. évben teljesítendő alábbi munkákra versenytárgyalást hirdetek.

I. csoport: négy szénapajta építésénél előforduló összes munkákra terv és költségvetés alapján 29704 kor. 40 fill. költségelőirányzattal; a falitéglat a ménésparancsnokság, a többi anyagokat a vállalkozó szolgáltatja.

II. csoport: meglévő ménés istállóknak készített csement takarmányjászlak és itató vályuk munkálataira vállalkozó által szolgáltatandó anyagokkal együtt, terv és költségvetés alapján 26614 kor. 50 fill. költségelőirányzattal.

Ajánlatot tenni lehet úgy az I. mint a II. csoportra külön, vagy mindkettőre együtt, miért is felhívom a pályázni szándékozókat, hogy egy koronás bélyeggel és a vállalati összeg 5%-át kitevő — állami letétre alkalmas — bánatpénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlataikat „Pályázat építési munkákra“ felirással ellátva, a csoport megjelölésével, legkésőbb **f. év április 25-én délelőt 10 óráig** a mezőhegyesi magyar királyi állami ménésparancsnokságnál nyújtsák be.

Az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy a pályázó a munkálatokat a költségvetésben kitüntetett egységekkel szemben hány százalék engedménnyel, illetve felülfizetéssel hajlandó elvállalni és hogy az összes feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Az építkezésre vonatkozó tervek, költségvetések és feltételek a mezőhegyesi magyar királyi állami ménésbirtok építészeti intézségénél megtekinthetők.

Budapesten, 1902. évi április hó.

658

Földmivvelésügyi m. k. Miniszter.

Üzlet áthelyezés!**Müller J. és Fia**

mű-festő és ruha vegytisztító intézetét

Asztalos Sándor-utca 2—3. és Forray-utca 4. szám
alá helyezte át.

Az eddig **Andrássy-tér 20. szám**
alatt átadott ruhák mai naptól fogva

Asztalos Sándor-utca 2—3. sz. alatti

fő üzletünkben

681

vehetők át.

Kiváló tisztelettel

MÜLLER J. és FIA.

244—1902. t. kvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyhalmágyi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság köz-hírré teszi, hogy Onetiu Juon tiszai lakos végrehajtónak, Buduhala Mitru tiszai lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 korona tökékövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmágyi kir. járásbíró-ság területében fekvő és a Tisza községi 62. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1—16., + 1—11. sz. alatt felvett ház-belsőség és szántóföldekből álló ingatlanoknak végrehajtást szenvedő Buduhala Mitrut illető hányadrésze, vagyis ama ingatlanok fele része 345 korona kikiáltási árban az 1902. évi május hó 7. napján délelőtti 10 órakor Tisza községnézetében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéret nem tételik, az elárverelendő ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 34 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazság-

ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án I. M. 39425. sz. alatt kelt rendeletben előirt módon a körösányai kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró-ság telekkönyvi hatóságánál és Tisza, Nagy-Halmágy, Csermura, Leásza községek elöljáróságainál megtekinthetők.

Kelt Nagy-Halmágyon, 1902. évi február hó 22-én.

A nagy-halmágyi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Frits,

kir. járásbíró.

698

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket,

400

idegesség ellen hidegviz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

☛ Telefon 270.

Apró hirdetések.

Minden közhirdetés beiktatás leg-
alább egy koronára kerül és 20-22
lehet minden sorban azó 4 fillérbe,
vastagabb betűköl 8 fillérbe kerül. A
köz hirdetések előre fizetendők. Ár-

tesztéseket a kiadóhivatal 64. le-
velével való kiküldetéshez a vá. arsz. való le-
vegy mellékelendő. Telefon értesítésnek
nem ad a kiadóhivatal.

TELEFON 438

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA.

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.**Csermőn,**

a fő-uton lévő jól berendezett

fűszer- vas- és rövidáru

fiók-üzletembizományba, esetleg egészben
és azonnal**átadandó.**Az üzlet átvételéhez csak
1000 frt szükségeltetik.Értekezni lehet Holländer Sá-
muel Fia cég tulajdonosával
Csermőn. 665

Ha

újkerékpárt akar venni
vagy**kerékpárját**

javítani szeretné, forduljon

Kaimár József

műszerészhez.

368

Arad, Salacz utca 2.

Székudvaron,

egy jóforgalmu helyen álló

háza,

melyben

vegyeskereskedés és korlátlan
italmérésüzetük. 971 □-öl területű jól
termő oltvány szőlővel beülte-
tett telekkel, 7200 koronáért
kedvező fizetési feltételek mel-
lett, más vállalkozás miatt**eladó.**Értekezhetni Matkovcsik Mi-
hálynál a község házában. 680**HALLATLAN**

olesó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármely színben, a tavaszi és nyári időnyre 3 méter

2 forint 75 krért.A vállalat készpénztízes mellett összevásárolja a posttőgyárosoktól a
visszamaradt árukat és így ily hallatlan olesó árban bocsátja eladásra. Nincs
tehát semmi félrevezetés benne, hogy ily mesés olesó árban kaphatók e ruha-
szövetek, melyeknek minden darabja válogatott minőségű, divatos mintájú és
megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett eszközölünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe véve a rendkívül olesó árat, min-
tákat nem küldünk.

Videki megrendeléseknél a szín megjelölése elegendő. 1974

Központi ruhaszövet kiviteli vállalat.

Budapesten V. Ferencz-József tér.

Alapfalak elszigetelése, nedves lakások szárazzá tétele.

Értesítés!Az évek óta folytatott aszfalt és cement
munkák teljesítését előnyös fizetési fel-
tételek és a legjutányosabb árak mellett
eszközlöm.**SZIRMAL ANTAL**

építési vállalkozó.

Iroda: Zrinyi-utca 4c. — Telefon szám 368.

Pinczék és magtárak aszfalttal való burkolása.

A haj eredeti színétvisszanyerjük a **Hajós-féle****Hajregenerátor**hasznalata által. Rövid idő alatt visszaadja az ősz hajnak eredeti szí-
nét, ifjúkori szépséget és ennek visszaterése után az elért eredmény
állandóan megmarad. A fehéreműt és fejbőrt nem piszkítja.

Egy üveg ára 60 krajczár.

Hőfehér fogakat egyedül a Hajós-féle

Venus Antiseptikus fogpéphasznalata által nyerhetünk, egy tegey ára 60 krajczár. (Az üres fogpép-
tegey 10 kr.-ba visszavásároltatók.)

Valódi angol celluloidba foglalt

Antiseptikus fogkefe

2 évi jótállással ára 90 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárban.

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Uj hal-áruda!Van szerencsém a n. é. vevőimet úgy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a halterem az „Arany pötyka”
helyiségében**élő és nyers halak**bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Póstaí megrendelések a legponto-
sabbban utánvétel mellett eszközöltenek.
Becses partfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,

302

haláruda tulajdonos.

Borszivattyuk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők
és kutak.

214—1902. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.Alulirt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értel-
mében ezenel közhírré teszi, hogy
a pécskai kir. járásbírótság 1900.
évi Sp. 297—28. számú végzése
következtében Dr. Isekutz Marcell
ügyvéd által képviselt, Korber Mi-
hály javára id. Sperhauzl Ferencz
szemlakai lakos ellen 196 kor. 50 fill.
s jár. erejéig 1902. évi márcz. hó
11-én foganatosított kielégítési vég-
rehajtás utján lefoglalt és 1198 ko-
ronára becsült következő ingósá-
gok, u. m.: házi butorok, kész
bőrök, sertészsir, kocsik stb. nyil-
vános árverésen eladatnak.Mely árverésnek a pécskai kir.
járásbírótság 1902. évi V. 79. számú
végzése folytán 196 kor. 50 fill.
tőkekövetelés, ennek 1900. évi aug.
hó 17. napjától járó 5% kamatai,
és eddig összesen 139 kor. 85 fill.
ben bíróilag már megállapított költ-
ségek erejéig Szemlakon végrehaj-
tást szenvedett lakásán leendő
eszközlésére 1902. évi április hó
15. napjának délutáni 2 órája ha-
táridőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz.
107. és 108. §-a értelmében kész-
pénzfizetés mellett, a legtöbbet igé-
rőnek szükség esetén becsáron alul
is el fognak adni.Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták s azokra kielégítési
jogot nyertek volna, jelen árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Pécskán, 1902. évi ápril.
hó 2. napján.

Bozsidar Dezső,

697

kir. bírósági végrehajtó